

Bài giảng 5 Thông tin bất cân xứng

Thông tin bất cân xứng

George Akerlof “Markets for Lemons”

© Amy MacWilliamson for Forbes

Michael Spence “Signaling”

Joseph Stigliz “Screening”

Adverse Selection

Lựa chọn ngược/Lựa chọn bất lợi

- Lựa chọn ngược xảy ra khi trong một giao dịch, người bán hoặc người mua biết rõ hơn về một hay một vài tính chất của sản phẩm mà đối tượng kia không biết.
- Kết quả là thị trường chỉ còn tồn tại những sản phẩm có chất lượng xấu (lựa chọn “ngược”, hay “bất lợi”).

Ví dụ

- Ai sẽ là khách hàng mua bảo hiểm?
- Ai lấy học vị tiến sĩ để “đột phá tư duy”?
- Nước uống tinh khiết có tinh khiết?
- Sub-prime mortgage – thị trường bất động sản dưới chuẩn

Moral Hazard Rủi ro đạo đức/Tâm lý ỷ lại

- Rủi ro đạo đức, hay tâm lý ỷ lại, là hiện tượng một cá nhân hay tổ chức có hành động mà người khác không thể quan sát được, có xu hướng biểu hiện những hành vi không tốt vì họ không có động cơ hành động hợp lý như trước khi giao dịch xảy ra.
- Rủi ro đạo đức xảy ra khi một cá nhân hay một tập thể không chịu toàn bộ trách nhiệm hay hậu quả cho việc làm của mình, và vì vậy có biểu hiện ít cẩn thận hơn, và làm cho người khác phải chịu một phần trách nhiệm hay hậu quả việc làm của mình.

Ví dụ

- Con nhà giàu
- “Too-big-to-fail”
- Hóa đơn đỏ
- Tenured professors – giảng viên “biên chế”

Tại sao thị trường thất bại?

- Thị trường chỉ còn hàng xấu hoặc không tồn tại
- Tổn thất phúc lợi xã hội

Giải pháp của tư nhân

- Thu thập thông tin (screening)
- Cung cấp thông tin (signaling)
- Ví dụ:
 - Thị trường lao động
 - Thị trường bảo hiểm
 - Thị trường tài chính

Giải pháp của nhà nước

- Cung cấp giấy phép kinh doanh
- Cung cấp chứng nhận chất lượng
- Thanh tra, giám sát
- Cung cấp cơ chế thông tin cho người tiêu dùng
- Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng